

2009 жылы Филология факультеті қайта құрылды, нәтижесінде тіл білімгерлері, әдебиетшілер мен әдіскерлер, ҚазПИ құрылған жылдардағыдай, лингвистика мен әдебиеттанудың бірыңғай кафедрасына біріктірілді, оны Қазақстанда танымал әдебиеттанушы ғалым, филология ғылымдарының докторы, профессор Сәуле Жүнісқызы Әбішева, Абай атындағы ҚазПИ-дің 1976 жылғы түлегі басқарады. 2011 жылы лингвистика және әдебиеттану кафедрасы қайта аталды. Қазіргі уақытта бұл орыс тілі мен әдебиеті кафедрасы, оны филология ғылымдарының докторы, профессор С.Ж.Әбішева басқарады.

Бұл кафедраның тарихы филология факультетінің бірнеше кафедраларының тарихынан тұрады.

50-60 жылдары орыс тілі кафедрасын педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент Валентина Федоровна Белоусова, институттың, факультеттің, кафедраның, студенттер арасындағы да құрметті тұлға, «Замануи орыс тілі» курсын оқыған ғалым кафедраны басқарды. Оның жетекшілігімен Евстафий Иванович Головенко, Элизабет Николаевна Стрепкова, Мария Петровна Скибина кандидаттық диссертациялар қорғады. В.Ф.Белоусованың ғылыми жетекшілігімен лингводидактика бойынша кандидаттық диссертацияларды Галина Федоровна Гуревич пен Халима Адамовна Бекмухамедова қорғады.

70-ші жылдары филология факультетінде 3 лингвистикалық кафедра жұмыс істеді: «Ұлттық мектептегі орыс тілі» кафедрасы ол орыс-қазақ бөлімінде қызмет етті, оны профессор Даригұл Тұрсынұлы Тұрсынов, практикалық орыс тілі кафедрасын доцент Катима Шавкатқызы Губашеваның жетекшілігімен, тілдік емес факультет студенттеріне орыс тілін үйрететін, қазіргі орыс тілі кафедрасын басқарды. енді филфактың орыс бөлімі ғана аталған пәнді оқыды, оны сол кезде профессор Гаян Суфиянович Амиров басқарды.

20 жылдан астам, 1976 жылдан 1996 жылға дейін және 1998 жылдан 2000 жылға дейін замануи орыс тілі кафедрасын Абай атындағы ҚазПИ-дің 1953 жылғы түлегі Вера Павловна Бредихина басқарды. Кафедраны меңгеру жылдарында В. П. Бредихина жоғары білікті мамандар ұжымын құрды. Өр жылдары ол басқаратын кафедрада заманауи лингвистикалық және әдістемелік ғылымдардың дамуына елеулі үлес қосқан лингвистер мен әдіскерлер, профессорлар мен доценттер қатар жұмыс істеді: М. А. Глазман, Е. Н. Стрепкова, Л.А.Шеляховская, Е.А.Плахин, З.И. Манякина, Л.М.Лосева, Г.И.Белоусова, Г.Ф.Гуревич, Ф.Г.Брулева, А.Н.Макарова, В.Г.Салагаев, Е.Ф.Рубилина, Т.И. Благочиннова, Ф.Х.Жұбуева, О.В.Жигалова, Л. В. Эглит, С.А.Никитина, Ж.Г. Амирова, Л.Т.Килева, М. Г. Каменных, З.К.Сабитова, Г.М. Бадағұлова, Т.В.Шевякова, Т.В.Егорова, М.А.Орлова, М.Н. Калашникова, О.С.Песельник, М.Г.Алдамжарова және т. б.

1975 жылдан 1997 жылға дейін, өмірінің 52 жылында мезгілсіз қайтыс болғанға дейін, қазіргі орыс тілі кафедрасында филология факультетінің бұрынғы деканы, университеттің оқу жұмысы жөніндегі проректоры (1987-1997 жж.), ЖМ ХБМ корреспондент-мүшесі, жоғары мектептің еңбек сіңірген қызметкері профессор Елена Теофановна Рубилина (Терехина) - көрнекті лингвистердің бірі «*Dictionari of international biography*» кітабына енген әлемдік деңгейдегі (Кембридж, 1996) қызмет етті.

Орыс және жалпы тіл білімі кафедрасы 1996 жылы ұйымдастырылып, қазіргі орыс тілі кафедрасымен қатар жұмыс істеді, содан кейін екі кафедра біріктірілді. Кафедраны Қазақстан Республикасында және одан тыс жерлерде танымал лингвист-теоретик, филология ғылымдарының докторы, профессор Лаззат Қабылдашқызы Жаналина басқарды, оның жетекшілігімен кафедраның оқу-әдістемелік және ғылыми-зерттеу жұмыстары сәтті жүргізілді, оның барлық мүшелері ғылыми дәрежелері мен атақтары бар мамандар болды. Кафедра мүшелерінің халықаралық, республикалық және ЖОО аралық конференцияларға қатысуы айтарлықтай жанданды. Осы уақыт ішінде доценттер Г.А. Қажығалиева, Л.Т.Килева және Т.В.Шевякова докторлық диссертацияларын қорғады.

2008 жылдан 2009 жылға дейін Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің орыс және жалпы тіл білімі кафедрасын филология ғылымдарының

докторы, профессор Манат Шаяхметқызы Мұсатаева басқарды, ол бұрынғы меңгерушілер сияқты кафедраның дәстүрлерін сақтап, көбейтті. Факультеттің бірінші басшысының тәжірибесі (2002 жылдан 2008 жылға дейін филология факультетінің деканы болған) профессор Мұсатаеваға кафедрада оқу-әдістемелік, тәрбие және ғылыми жұмысты табысты ұйымдастыруға көмектесті.

Бүгінгі таңда кафедрада жұмыс істейтін әдебиеттанушылар - университеттің ең көне кафедраларының бірі болған орыс және шетел әдебиеті кафедрасының дәстүрлерінің мұрагерлері - Н.Н.Страхов басқарған, ол Абай атындағы ҚазПИ-де 1934 жылы ұйымдастырылған. Соғыс жылдарында аталған кафедраны доцент М.И.Ритман-Фетисов басқарған орыс және жалпы әдебиет кафедрасына айналды. Кейінгі жылдары орыс және шетел әдебиеті кафедрасын академик М.С.Силченко (1953-1959), профессор Е.И.Ривлин (1959-1964), корреспондент-мүше Н.С.Смирнова (1965-1978), доцент В.В.Бадиков (1984-1989), профессор Л.Л.Бельская (1989-1990), профессор А.А.Шайкин (1982-1984, 1991-1993), профессор Х.А. Адибаев (1978-1982, 1993-2001), 2001-2002 жылдары - профессор Т. П. Чаплышкина, 2002-2006 жылдары – профессор Б.А.Жетпісбаева басқарды.

1998 жылы орыс және шетел әдебиеті кафедрасы орыс және әлем әдебиеті кафедрасы болып өзгертілді. 2000 жылы орыс және әлем әдебиеті кафедрасына ұйғыр тілі мен әдебиеті кафедрасы қосылды, оны көптеген жылдар бойы профессор М.Х. Абдрахманов басқарды.

2006 жылдан бастап кафедра меңгерушісі ф.ғ.д., профессор С.Ж.Әбішева басқарған кезінде кафедрада Қазақстанның көрнекті ғалымдары жұмыс істеді: өлкетанушы, аудармашы ф.ғ. д., профессор А. Л. Жовтис, фольклортанушы ф.ғ.д., профессор Е.А. Костюхин, ақын, ф.ғ.д., профессор Л.Л.Бельская, әдебиет теоретиктері ф.ғ.д., профессор В.В.Бадиков және ф.ғ.д., профессор В.В.Савельева, ұйғыр әдебиетінің тарихшысы ф.ғ. д., профессор М.Х.Абдрахманов. «Жылдың үздік оқытушысы 2007» - ф.ғ. д., профессор Л. В. Сафронова, «Ильхам» тәуелсіз республикалық сыйлығының лауреаты-ф.ғ. к., доцент Р.У.Арзиев.

Қазақстанда әдеби шығармашылықтың дамуына кафедра оқытушылары - КСРО және ҚР Жазушылар одағының мүшелері А.Л. Жовтис, Х. А. Адибаев, М. Х. Абдрахманов, В.В.Бадиков елеулі үлес қосты. Көптеген жылдар бойы кафедрада доценттер Г.Л. Федорова, Р.И.Усвяцова, Е.И.Ландау, А.В.Галузо, З.Н.Палгова, Р.И.Сверчкова, И.В.Дроздецкая, Л.С.Ержанова, В.В.Мерлин, Б.С.Садуллаев, Р.О.Батырбекова, И.Ю. Хлызова, аға оқытушы. С.М.Гончаренко, Г.Н.Скворцова, А.И.Ишанов, Г.Н.Токарев, Г.А. Тюрин, Н.В.Мадигожина, О.Б.Маркова, ф.ғ.д. А.Т.Хамраев, профессорлар Т.П. Чаплышкина, Г.М.Камабарбаева, Л.С.Рыгалова қызмет етті.

50 жыл бойы орыс және әлем әдебиеті кафедрасында аспирантура жұмыс істеді. Осы уақыт ішінде 70-тен астам аспирант кандидаттық диссертация қорғады, оның 15-і кейіннен ғылым докторы болды. Қазір кафедраның көптеген түлектері Қазақстан, Ресей, Израиль жоғары оқу орындарында жұмыс істейді. Кафедра оқытушылары Алматы, Мәскеу, Ленинград, Свердловск, Томск қалаларында ғылыми еңбектерін қорғады. 1993 жылы Абай атындағы ҚазПИ жанындағы Кандидаттық диссертацияларды қорғау жөніндегі кеңес ашылды. 10.01.08-әдебиет теориясы және текстология мамандығы бойынша 1993 жылдан 1999 жылға дейін кеңестің төрағасы ф.ғ.д., профессор А. Л.Жовтис, 2002 жылдан 2005 жылға дейін – ф.ғ. д., профессор В.В.Бадиков болды.

Бүгін кафедра жанынан профессор А.Л. Жовтис және профессор Л.А.Шеляховская атындағы кабинеттер құрылды.